

ת"פ 18655/11/18 - מדינת ישראל נגד עלי מטר

בית משפט השלום בכפר סבא
ת"פ 18655-11-18 מדינת ישראל נ' מטר
לפני כבוד השופטת אילה אורן
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
עלי מטר
הנאשם

גזר דין

כתב האישום והשתלשלות ההליכים

1. הנאשם הודה בעובדות כתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון דיוני, והורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה בצוותא, לפי סעיף 380 בנסיבות סעיף 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי ביום 21.4.2018 בשעה 13:03 או בסמוך לכך, בעקבות חילופי דברים בוטים שהיו כשעה קודם בין קטין שזהותו ידועה (להלן: "הקטין") לבין מר עדנאן חופאש (להלן: "המתלון"), הגיעו הנאשם והקטין ברכב לביתו של המתלון בטירה, שאותה עת רכב על אופניו מחוץ לביתו. הנאשם והקטין יצאו מהרכב כשהקטין אחז בידו מוט ונעמדו מול המתלון.
3. אז החלו חילופי דברים בין השלושה, ובמהלכם התקרבו הנאשם והקטין אל המתלון שהשליך מלח שהיה בידו לעבר הנאשם והקטין כדי להרחיקם ממנו. בתגובה, רדף הקטין אחרי המתלון עם המוט בידו, השליכו לעבר המתלון ופגע בו.
4. באותן נסיבות, תקפו הנאשם והקטין את המתלון בבעיטות ואגרופים עד שיצאה אמו של המתלון הגב' כיפאח חופאש (להלן: "האם") והחלה להכות את הנאשם והקטין על מנת שיניחו למתלון, אז דחף הקטין את האם. בהמשך הגיע אביו של המתלון, מר ראיד חופאש והכה את הנאשם והקטין במטרה להרחיקם מהמקום. במעשים אלו גרמו הנאשם והקטין לחבלות למתלון בדמות שריטות וסימנים אדומים.
5. בהתאם להסכמת הצדדים ונוכח גילו של הנאשם בעת ביצוע העבירה, הוא נשלח לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן שהתבקש ליתן דעתו גם על שאלת ביטול ההרשעה. ב"כ המאשימה הצהירה באותו מעמד, כי היא תעתור להותיר את הרשעת הנאשם על כנה, ותבקש להטיל עליו עונש מאסר על תנאי, בכפוף לתסקיר חיובי. עוד סוכם בין הצדדים שטרם יישמעו הטיעונים לעונש יפקיד הנאשם פיצוי עבור המתלון בסך כולל של

7,000 ₪.

6. הנאשם הפקיד את סכום הפיצויים, ותסקיר שירות המבחן מיום 4.7.2022 המליץ לבטל את הרשעתו, ולהשית עליו של"צ למשך 200 שעות.

תסקיר שירות המבחן

7. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם גדל בבית נורמטיבי, הוא בן 22, נעדר עבר פלילי, בעל בגרות מלאה, סטודנט לרפואת שיניים שסיים 4 שנות לימוד באוקראינה. שירות המבחן ציין כי הנאשם נטל אחריות חלקית למעשיו, והסביר כי העבירה היא תוצאה של סכסוך בתוך המשפחה של הקטין שותפו לעבירה, עם בני משפחתו המורחבת, בעוד שלו אין צד בעניין. עוד הסביר הנאשם לשירות המבחן כי מבחינתו תם הסכסוך ואין בינו לבין המתלונן כל קשר מאז האירוע, אף שלא סוכם על סולחה כמקובל בשל דרישת המתלונן לפיצויים משמעותיים.

8. שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסי התנהגות אלימה או אישיות אנטי חברתית, אלא כי הוא מופנם ומתקשה להתמודד עם מצבי דחק, בעל ערכים נורמטיביים, המנסה לעמוד בציפיות הגבוהות של משפחתו ממנו. הנאשם הדגיש בפני שירות המבחן את חשיבות סיום ההליך המשפטי נגדו ללא הרשעה כדי שיוכל לסיים את לימודי הרפואה. בשל מאפייני אישיותו, גילו הצעיר והיותו סטודנט לרפואה, המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם.

טיעוני הצדדים לעונש

9. ב"כ המאשימה עוה"ד רוני אלסטר טענה שעל אף שמתסקיר שירות המבחן עולה שהנאשם אינו מאופיין בדפוסי אלימות נאמר שהוא לוקח אחריות חלקית בלבד על מעשיו, לכן לא מדובר בתסקיר חיובי, ויש לקבוע שמתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר שיכול שירוצה בעבודות שירות ועד שנת מאסר בפועל. אשר לגזירת העונש עתרה המאשימה להשית על הנאשם 3 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי כפי שהוסכם והופקד. בנוגע לקטין שותפו של הנאשם, נטען שלשיתתה של המאשימה אין ללמוד מעניינו שהסתיים בהליכי טיפול ושיקום.

10. בנוגע להמלצה של שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם, טענה ב"כ המאשימה שהנאשם לא עומד בתנאים הקבועים ב"הלכת כתב" היות שחומרת העבירה בה הורשע בנסיבותיה מצביעה על האינטרס הציבורי החשוב בהרשעתו. נוסף לכך נטען כי לא הוכח נזק קונקרטי, היות שבקשתו של הנאשם לקבל רישיון רופא ייבחן ע"י הרשות הרלוונטית, בבירור התנאי אם הוא "אדם הגון" כקבוע בסעיף 4 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976 (להלן: "פקודת הרופאים"), לפיכך נטען כי בשלב זה מדובר בחשש לפגיעה עתידית בלבד.

11. ב"כ הנאשם עוה"ד ראיס אבו סייף טען כי האירוע התרחש לפני למעלה מארבע שנים, כאשר הנאשם היה אז בן 18 ו-3 חודשים, מבוגר מהקטין המעורב אך בחודשים ספורים, ולכן יש לנקוט כלפי השניים ביחס שווה בשל עקרון אחדות הענישה. יתרה מכך נטען כי מעורבותו של הקטין, כעולה מכתב האישום המתוקן, מרכזית עמוד 2

וחמורה בהרבה מזו של הנאשם. עוד צוין כי הקטין נדון, בהסכמת המאשימה, לעונש טיפולי-שיקומי של 50 שעות של"צ, פיצוי בסך ₪ 2,000 והתחייבות להימנע מעבירה.

12. הוסיף וטען ב"כ הנאשם כי בחלוף השנים שעברו מאז האירוע למד הנאשם כסטודנט לרפואת שיניים באוקראינה (טל/1) ובחודש ספטמבר הוא עתיד להמשיך את לימודיו ברומניה, עקב המלחמה באוקראינה.

13. בנוגע לתסקיר שירות המבחן ולמסקנתו כי הנאשם נטל "אחריות חלקית" הסביר ב"כ הנאשם כי אכן הנאשם אינו מסוכסך עם המתלון ומשפחתו, אך הוא נוטל אחריות מלאה למעשיו. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, כדי שלימודי הרפואה של הנאשם והסמכתו לא יפגעו, ועתר לבטל את הרשעתו לגזור עליו 200 שעות של"צ, ופיצויים למתלון, כפי שהופקדו.

14. הנאשם בדברו האחרון הביא צער וחרטה על המקרה, ואמר שלא יחזור על כך שוב. עוד סיפר שהוא סיים את שנתו הרביעית בלימודים ושוחח עם נציג של אוניברסיטה ברומניה, ונדע לו שהוא יוכל להמשיך את לימודיו שם.

סוגיית ביטול ההרשעה

15. כלל הוא כי מי שהוכחה אשמתו יורשע בדין ורק במקרים יוצאי דופן כחריג שבחריגים, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מההרשעה לבין חומרת העבירה שביצע, יוכל בית המשפט להורות על ביטול ההרשעה בהתאם לסמכותו המעוגנת בסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (רע"פ 1535/20 דוקורקר נ' מדינת ישראל (15.3.2020); ע"פ 4318/20 מדינת ישראל נ' חסן (18.4.2021)).

16. כידוע, ההלכה בעניין אי הרשעה או ביטולה נקבעה בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) ((להלן: "הלכת כתב")), והיא דורשת קיומם של שני תנאים מצטברים: הראשון, כי סוג העבירה מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים; והשני, כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בסיכויי השיקום של הנאשם.

17. תנאי הפגיעה "בסיכויי השיקום" פורש בפסיקה כ"פגיעה קשה וקונקרטית", שהוכחה על סמך תשתית ראייתית ברורה, שתגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.2014); רע"פ 6429/18 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.2018)).

18. ודוק, נקבע כי אין די בהוכחת אפשרות תאורטית לפגיעה עתידית, אלא בנזק מוחשי וקשה בשיקומו של הנאשם (רע"פ 9118/12 פרג'ין נ' מדינת ישראל (1.1.2013); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל (18.04.2018)).

19. בית המשפט העליון דן בהלכת כתב לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, ודחה את הניסיונות לבטלה או לרככה (רע"פ 2327/19 אדוארדו נ' מדינת ישראל (19.5.2019); רע"פ 2937/20 וואלפא נ' מדינת ישראל (19.5.2020)). בתוך כך הבהירה הפסיקה שסוגיית ההרשעה עומדת בפני עצמה, כלומר שהיא אינה חלק מהעונש, וממילא גם לא חלק ממתחם הענישה (רע"פ 3195/19 אגוזי נ' מדינת ישראל (4.7.2019); רע"פ

547/21 סיטיניק נ' מדינת ישראל (17.3.2021).

20. ולעניינו, מעורבותו של הנאשם באירוע במהלכו הוא חבר יחד עם קטין, צעיר ממנו במספר חודשים, להכות את המתלונן, ובמעשי האלימות פגעו בו השניים בצוותא וגרמו לו לחבלות, הוא מקרה שבצדו **אינטרס ציבורי חשוב** המחייב הרשעה כחלק ממסר חברתי של הוקעת מעשי אלימות. מטעם זה בפני עצמו אני סבורה כי אין זה המקרה החריג המצדיק ביטול ההרשעה.

21. זאת ועוד, גם אם היה הנאשם צולח את התנאי הראשון בהלכת כתב, מקובלת עליי טענת המאשימה שלא הוכח קיומו של **נזק קונקרטי** הפוגע באורחות חייו של הנאשם. אומנם הנאשם סיים 4 שנות לימודי רפואת שיניים באוניברסיטה באוקראינה, והוא מתעתד להמשיך את לימודיו ברומניה, ויש לאחל לו הצלחה רבה, אך אין בכך הוכחה לנזק קונקרטי שייגרם כתוצאה מהרשעתו.

22. כפי שטענה ב"כ המאשימה, סעיף 4(א) לפקודת הרופאים מונה את הדרישות שעל מועמד לעמוד בהן לשם הסמכתו כ"רופא". בדרישות החוק לא נמנה "העדר עבר פלילי", וממילא התנאים נבחנים ע"י הרשות שלה מסורים הסמכות ושיקול הדעת. לעניין זה יפים דברי כב' השופט ג' קרא ברע"פ 5018/18 **בוזגלו נ' מדינת ישראל** (21.10.2018), שהתייחסו לנאשם שהוא סטודנט לרפואה:

"[...] אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולת המבקש לשמש כרופא בעתיד, צדק בית משפט קמא בכך שהותיר את הדין בדבר בידי הגורם המוסמך (פסקה 8 לפסק הדין בערעור). הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המתאימים."

ובהיקש ניתן ללמוד גם מרע"פ 5100/14 **ד"ר מסארווה נ' מדינת ישראל** (28.7.2014) שם נדונה בקשת רשות ערעור שהגיש נאשם שהורשע בעבירה של תקיפה סתם, בהמשך לערעור שהגישה המדינה על ההחלטה לביטול הרשעתו שהתקבלה בבית משפט השלום. בית המשפט העליון הותיר את ההרשעה על כנה, וקבע כי ההשלכה של הרשעת הנאשם על **המשך עיסוקו כרופא** תבחן על ידי ועדת המשמעת "אשר תעשה כחוכמתה".

23. ובהקשר זה חזקה על הגורמים הרלוונטיים כי יראו לנגד עיניהם את נסיבותיו האישיות של הנאשם, בהיותו בחור צעיר ונורמטיבי שהאירוע דנן חריג לאורחותיו והתרחש לפני שנים.

24. אשר על כן, הגעתי לכלל מסקנה כי בעניינו לא מתקיימים התנאים המצטברים בהלכת כתב, ואין מקום להורות על ביטול הרשעת הנאשם.

גזירת העונש

25. העיקרון המנחה בגזירת הדין הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בה הורשע נאשם בנסיבותיה ומידת אשמו, לבין סוג העונש ומידתו. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, במלאכת גזרת הדין על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם לעבירה בה הורשע הנאשם, בהתחשב בחומרת הפגיעה בערכים המוגנים ובמדיניות הענישה הנוהגת, ולגזור את עונשו בתוך המתחם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בעבירה ובהן נסיבותיו

האישיות.

קביעת מתחם העונש ההולם

26. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו הם שלמות גופו, ביטחונו האישי ושלמות נפשו של המתלונן.

27. הנאשם ביצע את העבירה בצוותא עם קטין אחר, צעיר מהנאשם במספר חודשים בלבד. מעורבותו של הקטין באירוע הייתה משמעותית בהרבה מזה של הנאשם, היות שהוא הצטייד במוט באמצעותו תקף את המתלונן, ואף המשיך והכה את הוריו בעת שניסו להיחלץ לעזרת המתלונן. חלקו של הנאשם התמצה בתקיפת המתלונן בבעיטות ואגרופים, ואין להקל בו ראש. כתוצאה מהמעשים של הנאשם והקטין שותפו נגרמו למתלונן חבלות, אך הן שטחיות וקלות.

28. אפנה לבחון ענישה נוהגת רלוונטית לקביעת מתחם העונש ההולם בשינויים המחוייבים לחומרה וקולה:

א. בעפ"ג (מרכז-לוד) 23987-12-14 **פזרקר ואח' נ' מדינת ישראל** (27.1.2015), הורשעו שני אחים ואביהם לאחר שמיעת ראיות בתקיפה הגורמת חבלה של ממש בצוותא, בכך שבשל סכסוך כספי בין המתלונן ואחר הגיעו השניים לביתם של הנאשמים, אז הניח האב יד על כתפו של המתלונן בעוד שבניו הפילו אותו ארצה במכות אגרופ, ואחד מהם בעט בראשו בעודו שרוע על הרצפה. כמו כן אחד הבנים תקף את חברו של המתלונן בראש. אז הגיעו למקום פקחים שפינו את המתלונן לטיפול רפואי בעודו מדמם מפניו וראשו, כשחלק משינוי נשברו. בית המשפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי ל-9 חודשי מאסר. בהעדר עבר פלילי ונוכח חלוף הזמן נגזר על כל אחד מהנאשמים מאסר על תנאי, פיצוי וקנס לאור העדר עבר פלילי וחלוף הזמן. לבית המשפט המחוזי הוגשו ערעורים הן מטעם המדינה והן מטעם הנאשמים ובהמלצת בית המשפט הערעורים נדחו בהסכמה.

ב. ברע"פ 1402/15 **טלי נ' מדינת ישראל** (4.3.2015), נדון נאשם שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בכך שלאחר התנגשות בין כלי הרכב של הנאשם והמתלוננת, התגלע ויכוח ביניהם במהלכו מנעה המתלוננת מהנאשם לעזוב את המקום. אז תפס הנאשם בזרועה, שנחבלה והדף אותה ואת חתנה, שניסה לעזור. בית המשפט השלום בתל אביב גזר על הנאשם עונש מאסר מותנה, וענישה נלווית. ערעור ובקשה לרשות ערעור שהגיש הנאשם על הכרעת הדין וגזר הדין נדחו.

ג. ברע"פ 3589/14 **לוזון נ' מדינת ישראל** (10.6.2014) הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של תקיפה חבלנית בכך שבעת כנס של ארגון "כוח לעובדים" הכה את המתלונן שחילק פליירים של ארגון מתחרה, באגרופ בראשו וגרם לתזוזה של שן. בית המשפט השלום ביטל את הרשעת הנאשם לאור תסקירו החיובי, היעדר עבר פלילי והיות שהמעשה היה חריג להתנהלותו. ערעור שהגיש המדינה התקבל והנאשם הורשע במיוחד לו, אך העונש של 140 שעות של"צ נותר על כנו. בקשת רשות ערעור

שהגיש הנאשם נדחתה.

ד. ברע"פ 3681/19 **שבתאי נ' מדינת ישראל** (13.6.2019), נדון נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. הנאשם והמתלונן עבדו באותו מקום עבודה ובאחת ההזדמנויות נפגשו בחדר כושר. בין השניים התפתחה שיחה אז ביקש המתלונן להמשיך ולשוחח במועד אחר, אז ניגש אליו הנאשם, הכה אותו בחוזקה בעורפו, הפיל אותו מהמתקן בו ישב, והכה אותו באגרופים ובבעיטות בפלג גופו העליון בעודו שכוב על הארץ. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן כאבים בראש ובצוואר וסימנים אדום על פניו. בית המשפט השלום בראשון לציון קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם חודש מאסר בעבודות שירות לאור היעדר עברו הפלילי, נטילת האחריות החלקית שלו והמלצת שירות המבחן לביטול הרשעתו. ערעור ובקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם נדחתה.

29. כמו כן נתתי דעתי להליכים שהתנהלו בבתי משפט השלום בהם נקבעו מתחמים הנעים בין מאסרים מותנים ועד מאסרים בפועל (ראה לדוגמא ת"פ (חי') 4404-08-15 **מדינת ישראל נ' פחמאוי** (29.6.2020); ת"פ 46822-06-13 (ק"ג) **מדינת ישראל נ' קריספיל ואח'** (6.9.2017); ת"פ (ת"א) 41231-04-15 **מדינת ישראל נ' נאור אהרן** (23.6.2015); ת"פ (פ"ת) 54319-09-12 **מדינת ישראל נ' פינקל ואח'** (29.1.2014)).

30. לאחר שעיינתי בפסיקה הנוהגת, בשים לב לחומרת העבירה בנסיבותיה, אני קובעת כי **מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד 8 חודשי מאסר בפועל**.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

31. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן ונטל אחריות על מעשיו, ובכך חסך את עדות המתלונן על הקושי הכרוך בכך עבורו, ואת עדות הורי המתלונן. עוד חסך הנאשם מזמנו של בית המשפט. נטילת האחריות של הנאשם כאשר המתלונן ומשפחתו מתגוררים באזור מגוריו מעבירה מסר חשוב להרגעת הרוחות, גם בחלוף השנים, וכך גם העובדה שהנאשם שילם מראש פיצוי נכבד מוסכם בסך 7,000 ₪, כחלק מהסדר הטיעון.

32. נסיבותיו האישיות של הנאשם גם הן נזקפות לזכותו. מדובר בבחור צעיר בן 22, רווק שסיים 12 שנות לימוד ובגרות מלאה, ובשנת 2019 נסע לאוקראינה ללמוד רפואת שיניים, אך לימודיו הופסקו למרבה הצער השנה עקב המלחמה שם.

33. בעת ביצוע העבירה היה הנאשם בן 18 ו-3 חודשים בלבד, מבוגר בחודשים ספורים משותפו הקטין. מאז ביצוע העבירה חלפו למעלה מ-4 שנים ונגד הנאשם, שהוא נעדר עבר פלילי מכל סוג, לא נפתחו תיקים פליליים כלשהם.

34. כפי ששירות המבחן עמד על כך, גם אני התרשמתי שהמקרה דנן חורג מאורחות חייו של הנאשם. בשונה מהמאשימה, אני סבורה שתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו חיובי בעיקרו. השירות עמד על ערכיו הנורמטיביים של הנאשם, על שאיפותיו להצליח בלימודיו ובחייו, ועל כך שגדל במשפחה נורמטיבית ותומכת. אשר לנטילת האחריות החלקית עליה עמד שירות המבחן בתסקיר, מצאתי את הסברו של הנאשם כי הוא לא קשור לסכסוך ואין לו כל קשר עם המתלונן, כהסבר משכנע.

35. בכל הנוגע לעקרון אחידות הענישה, אף שמעשיו של הקטין היו חמורים יותר ממעשיו של הנאשם, והגם שפער הגילים בין השניים קטן, המחוקק הבחין בין קטין לבגיר הבחן היטב. בראש ובראשונה בערכאה בה נשפט קטין - היא בית המשפט לנוער. ושנית, בהוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 החלות על קטין בלבד, ותכליתו ליתן עדיפות לדרכי טיפול ושיקום בנאשמים קטינים. לצד זאת, לא ניתן להתעלם מהעונש שנגזר על הקטין והוא משליך גם על עניינו. במכלול השיקולים הללו אני קובעת כי העונש הראוי לנאשם הוא בתחתית המתחם.

נוכח כל האמור לעיל החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר מותנה למשך 3 חודשים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירת אלימות, לרבות איומים, למשך 3 שנים מהיום.

ב. הנאשם יבצע 200 שעות של"צ, בהתאם לתוכנית שתיקבע על-ידי שירות המבחן.

ג. הנאשם ישלם פיצוי למתלונן בסך 7,000 ₪, שיקוזז מהסכום שהופקד בתיק בית המשפט ויועבר למתלונן, בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות בית המשפט, עוד היום.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט מחוזי מרכז-לוד בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ב תמוז תשפ"ב, 21 יולי 2022, במעמד הנוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד רוני אלסטר, הנאשם וב"כ עו"ד ראיס אבו סייף.